

Yttrande – Hållbar slamhantering, betänkande SOU 2020:3

Arvidsjaur kommun instämmer i stort med Avfall Sverige och Svenskt Vattens yttranden men vill poängtera att för en liten kommun som Arvidsjaur skulle ett totalt förbud att använda slam till annat än till spridning på åkermark orsaka stora ekonomiska konsekvenser, till liten miljönytta.

Kort om Arvidsjaur kommun och dess förutsättningar

Kommunen är 5 655 km² till ytan och har 6 220 invånare. Det är 1,1 invånare per km². Av befolkningen har ungefär 5 400 kommunalt avlopp. Antalet registrerade enskilda brunnar är 880. Enligt SCB:s statistik består 0,5 km² av den totala arealen av jordbruksmark (åker- och betesmark).

Idag tillverkar kommunen anläggningsjord av slam från reningsverken och enskilda brunnar. Den närmsta förbränningsanläggning som skulle kunna ta emot slam från kommunen finns i Boden (14 mil enkel väg) och nästa är i Umeå (27 mil enkel väg). I dagsläget finns det ingen avsättning hos de få bönder som finns i kommunen att sprida det slam som uppstår på åkermark. Arealerna är för små och de aktiva bönderna som är få bedriver i huvudsak verksamhet med kött- och mjölkdjur. Det försvårar de alternativ som lyfts upp i utredningen eftersom de inte går att tillämpa i vår kommun.

Kommunens betänkande

Arvidsjaur kommun avstyrker alternativ 1 och förespråkar alternativ 2 av de alternativ som utredningen har tagit fram. Dock anser kommunen inte att alternativ 2 är helt anpassat efter alla de olika förhållanden som finns i Sverige. Finns det möjlighet att använda slam i jordbruk ska det vara möjligt, speciellt då forskning inte har kunnat belägga att slamgödslade grödor ger hälsopåverkan eller påverkar ekosystemet i jordbruket på ett negativt sätt. Klara belägg finns däremot för att slamgödning tillför växtnäring och mullämnen som jordbruket efterfrågar. Detta bidrar även till ett kretsloppssystem, därför ställer sig kommunen frågande till varför Sverige inte ska nyttja de resurser som finns?

Arvidsjaur kommun anser även att fler alternativ för nyttjande av spridning av slam bör beaktas som alternativ exempelvis inom skogsbruk.

Slam till anläggningsjord

Både alternativ 1 och 2 innebär att slam inte längre får användas vid tillverkning av anläggningsjord. Dessa alternativ skulle innebära förutom stora investeringar i reningsverken även att vi skulle behöva transportera slammet till en anläggning på annan ort, som tidigare nämnt är den närmsta anläggningen 14 mil bort (enkel väg).

I Norrlands och främst i inlandet är det långa avstånd både för oss och för våra grannkommuner vilket innebär långa transporter för att kunna lämna slammet till godkända anläggningar. En kraftig ökning av transporter kommer uppstå när alla kommuner som idag tillverkar anläggningsjord av sitt slam måste transportera slammet till godkänd anläggning. Det finns även en överhängande risk att det kan uppstå kapacitetsbrist i anläggningarna som ligger närmast, vilket gör att transporterna blir ännu längre. En glest befolkad kommun som Arvidsjaur med redan ansträngd ekonomi kommer att få ännu dyrare avfallstaxa och VA-taxa för att kunna tillmötesgå de krav som ställs. Sannolikt kommer även mottagningsavgifterna höjas hos de anläggningar som tar emot slammet eftersom efterfrågan på deras tjänster ökar.

Arvidsjaur kommun anser att det är av största vikt att det även i framtiden finns möjlighet att tillverka anläggningsjord. Naturligtvis ska anläggningsjorden uppfylla vissa krav för att anses som jord av god kvalitet och provtagning för att verifiera det ska genomföras. Vi ställer oss inte positiva till förslaget om särskild certifiering. Det blir bara en onödig administration och extra kostnader. Jordens kvalitet kan säkerställas inom ordinarie egenkontroll och redan befintlig tillsyn från ansvarig myndighet. Det är inte rimligt att anläggningsjord ska uppfylla samma krav som slam som ska spridas på jordbruksmark. Förtydliganden behöver göras gällande halter. Provtagning ska genomföras på slutprodukten och inte på slammet.

Eget omhändertagande

Kommunen är positiv till förslaget om fortsatt möjlighet för eget omhändertagande av avloppsfraktioner för enskilda avlopp. I en del fall kan eget omhändertagande utgöra en förutsättning för att bevilja tillstånd till enskild avloppsanläggning.

Tid för ikraftträdande

Arvidsjaur kommun ställer sig positiv till lång ikraftträdandetid då det oavsett alternativ innebär omställningar och stora inventeringar för alla inblandade aktörer.

För Arvidsjaur kommun

Sara Lundberg

Kommunstyrelsens ordf.